

Eindelijk revolutie in Frankrijk

Fransen hebben geen verstand van wijn, vindt Hans Melissen. De traditioneel ingestelde Franse wijnboeren worden niet voor niets aan alle kanten ingehaald door de 'Nieuwe Wereld'. Toch gloort er hoop aan de Franse horizon. Het jonge wijnlabel Terra Vitis maakt wijn zoals Bacchus het bedoeld heeft: vrij van zwavel of andere troep.

TEKST: HANS MELISSEN. FOTO: IRIS PLANTING.

Als een kind zo blij kwam ik de laatste keer terug van mijn wijnreis door Frankrijk. Mijn omgeving stond een beetje vreemd te kijken van mijn euforie. Men weet hoe kritisch ik sta tegenover de gemiddelde Franse wijnboer.

"Fransen kunnen niet koken en hebben geen verstand van wijn," zeg ik vaak uitdagend. Ik heb het zelfs tot titel verheven van mijn nieuwe boek over de avonturen op Franse bodem. Het is een provocerende uitspraak die ik graag bezig, om de knuppel eens stevig in het conservatieve Franse *cachot des poules* te gooien.

Natuurlijk zijn er Fransen die majesteitelijk kunnen koken en boeren die verstand van wijn hebben, maar het merendeel is de laatste vijftig jaar op zijn vakgebied roerloos stil blijven

staan. De gemiddelde keukenchef in *la douce France* is voorbijgesneld door de Italiaanse, de Spaanse en zelfs vele van onze Nederlandse dames en heren van de witte brigade.

Op wijngebied is de situatie nog veel pijnlijker.

Worden de restaurants in Frankrijk nog uitstekend bezocht, de wijnboeren hebben te maken met gigantische overschotten van wijnplassen die zo groot zijn als het IJsselmeer. Met tranen in de ogen moeten de wijnbouwers toekijken als hun wijn, verstookt, in de benzinetank van de buurman verdwijnt.

NIEUWE WERELD

De lucratieve export naar het buitenland is voornamelijk voorbehouden aan de heel grote namen. In China, Japan en

Rusland wonen genoeg miljardairs die graag tegenover hun gasten willen pronken met een Grand Cru, om ze daarna als basis voor cocktails te gebruiken...

Maar voor de gewone *appellation*wijnen heeft de markt geen euro meer over, sinds er buitenlandse concurrenten zijn gekomen die een constante kwaliteit kunnen leveren voor een lage prijs. En dat merken de Franse dames en heren van het wijnmakersgilde in de portemonnee. Er is nog steeds enorm veel conservatisme in de verschillende wijnbouwgebieden. Boeren moeten zich soms houden aan regels die vaak meer dan honderd jaar geleden zijn opgesteld. Traditie kan heel mooi zijn, maar het kan ook tot verstikking leiden en dat is in sommige streken gebeurd. Aan alle kanten worden de Franse wijnboeren ingehaald door de Australische, Chileense, Nieuw-Zeelandse en Zuid-Afrikaanse boeren uit - wat we maar gemakshalve - de Nieuwe Wereld noemen.

WIJN VOLGENS BACCHUS

Maar waarom was ik deze zomer aan het huppelen geslagen? Had ik te veel gedronken? Had ik een zonnesteek? Nee, ik was op een van de zwerftochten door het Rhônedal een boer tegen gekomen die in één klap en met slechts één wijn mijn pessimisme ten opzichte van zijn de hele Franse wijntoekomst naar de diepste kelder wist te lozen.

In het zalige landschap tussen Avignon en Nîmes, niet ver van de Gard du Pont, middenin de glooiende wijngaardheuvels ontmoette ik Didier Kupke. Een gepassioneerde wijngek, die enige jaren geleden het roer heeft omgegooid. Niks gif, niks onnatuurlijke gisten, niks gefilter: gewoon wijn maken zoals Bacchus het bedoeld heeft. Zo puur mogelijk, maar geen krampachtig geitenharensokkengedoe. Hij schonk mij de *Domaine des Bacchantes*, een bovennatuurlijk zalige boerse wijn, waar het rode donkere fruit een explosie van drinkplezier verschafte. Drie druiven zijn er voor verantwoordelijk; de syrah, grenache en mourvèdre. De eerste druif zorgt voor het spannende, peperige. De tweede voor kracht en volume en de laatste voor mooi zoete zachtheid. Geen spoor van zwavel of andere troep, nee, dit was de verre reis meer dan waard geweest.

Zeker als Didier begint te vertellen, gaat er een wereld voor mij open. Hij heeft zich aangesloten bij Terra Vitis, een organisatie van voornamelijk jonge wijnboeren die het anders willen doen

dan hun vastgeroeste (voor)ouders. Deze boeren bedrijven de wijnbouw met respect voor milieu en natuur. Dit doen zij door gebruik te maken van natuurlijke processen om schadelijke organismen, waar mogelijk, te bestrijden en alleen als het echt niet anders kan, minimaal gebruik te maken van chemische behandelingen. Men probeert weer evenwicht in de natuur aan te brengen door het planten van meer variëteit. Bovendien krijgen de aangesloten boeren regelmatig cursussen over biologische bestrijding van plagen en parasieten. Het gaat erom zo minimaal mogelijk gebruik te maken van chemische behandelingen.

VAN DE DAKEN SCHREEUWEN

Terra Vitis is tien jaar geleden begonnen in de Beaujolais en het verbreidt zich als een omgevallen ton met wijn. In alle belangrijke wijngebieden van Frankrijk zijn er nu boeren die onder dit label werken en aan de strenge eisen willen voldoen. Zelfs in de Bordeaux hebben zeer gerespecteerde chateaux zoals Pichon-Longueville zich aangesloten. Dit is werkelijk het beste nieuws uit de Franse wijnwereld sinds jaren.

Bij terugkomst informeer ik links en rechts bij mijn wijnvrienden en -vriendinnen, maar niemand (op een enkeling na) weet nog iets van Terra Vitis. Het is een schande, maar dat mogen die Fransen zich ook aantrekken. Ze zouden het wat luider van de daken mogen schreeuwen, dat er een keerpunt is gekomen in de saaie en vaak stroeve wijnmakerij.

Quand passion s'accorde avec raison, is het motto van de Terra Vitis-organisatie. Vrij vertaald: Als verstand en gevoel paren, wordt magie geboren.

En die magie vind je in je glas terug.

Bij enig naspeuren blijkt er een Nederlandse importeur te zijn die zich specialiseert in de wijnen met dit kwaliteitslabel. Ferencz Deli heeft samen met zijn Franse vrouw Valérie de Oude Wijnhoeve in Oudeschoot, bij Heerenveen. Bij hen proef ik een hele reeks aan Terra Vitis-wijnen en de meeste zijn om lang van te genieten. Hier zal ik in de toekomst vaker langs moeten gaan. Dat is heel wat sneller en goedkoper dan de tocht naar Avignon.

De Oude Wijnhoeve, Marktweg 46, Oudeschoot, (0513) 62 29 14, www.deoudewijnhoeve.nl.

*Als verstand en magie paren,
wordt magie geboren'*